

There are no translations available.

Фарханги миллӣ як рукни чудонашавандай давлати миллӣ ба хисоб рафта, василаи асосии муаррифии давлату миллат дар сатхи байнамилалӣ ба хисоб меравад.

Фарханг домони густурдаву васеъ дорад ва чомеъахое, ки такя ба фарханг доранд дар тамоми чодаҳо муваффак ба назар мерасанд. Ин гуфтаро дар таҷрибаи хаётии давлатҳои пешрафтаи ҷаҳон дидан мумкин аст.

Агар ба гузаштаи миллати точик диккат намоем аз рӯи сарчашмаҳо маълум мегардад, ки дорои фарханги волову пурӯсановат буда, баъзе аз ананаҳояшон то ба замони мо омада расидаанд. Аммо кисми зиёдашон бо таъсири омилҳои бегона ва лашкаркашии қавмҳои гуногун аз байн рафтанд. Мисол агар танҳо як ҳатро гирен дар гузаштаи миллати точик ҷандин намуди ҳатҳо вучуд доштаанд, аммо бо мурури замон аҳамияти ҳудро гум карда, аз байн рафтанд. Бо вучуди он ҳама тоҳтузхое, ки бар сари миллати точик омад, лек аҷдодони мо ҷонашонро ғидо соҳтанду руқнҳои асосии фарханги миллӣ: ҳат, забон ва санъати ҳудро нигоҳ доштанд ва ба мо меърос гузоштанд.

Мо ҷавонон пеш аз ҳама ифтиҳор аз он дорем, ки имрӯз миллати точик баъд аз ҳазорон сол боз аз нав соҳиби давлат ва фарханги волои ҳуд гаштааст ва ин боиси ифтиҳору сарфарозии кулли мардуми точик бояд бошад, зоро дар ин давраи пур аз ҷангу ҷадалҳое ки миллати точик аз сар гузаронид ба даст овардани фарханги миллӣ ва истиклолӣ миллӣ кори сахл нест. Аз ин рӯ вазифаи мukaddasi ҳар як шаҳрванди қишвар, ҳусусан ҷавонон аст, ки ба қадри ин неъмат бирасанд ва барои пос нигоҳ доштан ва инкишоф додани он саҳми арзишманди ҳудро гузоранд. Ба андешаи коршиносон барои пос доштан ва рушди фарханги ҷавонон накши аввалиндарача доранд. Зоро бунёдгузор ва нигоҳдорандай фардои фарханги миллӣ маҳз ҷавонон маҳсуб мейбанд. Аз ин рӯ ҳар як ҷавони имрӯзи ватанро мебояд, ки таъриҳ ва фарханги гузаштаи ҳудро омӯзаду аз он ба ҳубӣ бархӯрдor гарданд, то ки ба қадри он ҳама арзишҳои фархангӣ, ки то ба мо омада расидааст бирасанд.

Албатта доираи фахмиши фарханг хело васеъ буда, он фарогири зиндагии харрӯзai мо мебошад. Аз ин рӯ дар замони мусоир тамоми мардуми сайёра ба масъалаи омӯзиши он диккати маҳсус зохир менамоянд. Тачрибаи чахонӣ нишон медиҳад, ки фарханг хастии миллат аст ва бе инкишофи фарханг давлат аз нигоҳи иқтисодӣ пеш рафта ва сатҳи зиндагии мардум низ наметавонад рушд кунад.

Дар давраи сохибиستиколӣ Ҳукумати кишвар маҳсусан Сарвари давлат нисбати фарханг ва арзишҳои миллии он диккати маҳсус дода, дар ин самт иқдомҳои зиёдеро роҳандозӣ намуданд. Кабули конуни ҶТ «Дар бораи фарханг», конун дар бораи «Забони давлатӣ» Эълон намудани иди Наврӯз» ҳамчун иди байналмилалий, кайд намудани «Рӯзи фалак», «Иди меҳргон», «Рӯзи китоб» ва дигар чорабинҳои сатҳи баланд далели ин гуфтаҳост.

Инчунин дар ин самт бунёди иншоотҳои гуногуни фархангӣ Осорхонаи миллӣ, ки дар он ёдгориҳои беназир ва қадимаи ин миллати куханбунёд ба маърази тамошо гузашта шудааст. Вокеан ин як иқдоми неки ҳукумати мамалакат ба хотири пос доштани фарҳанги миллӣ мебошад, ки мо бо ин васила метавонем маданияти гузаштаи ҳалки тоҷикро ба ҷаҳониён муаррифӣ намоем. Иқдоми дигари ҳукумати кишвар таъсиси Китобхонаи миллӣ аст, ки он бори дигар событгари адабиёти бою рангин, нависандагон, шоирони бузургу тавонои тоҷикон мебошад. Дар ин самт бунёди марказҳои фарҳанғӣ, муассисаҳои фарҳанғӣ, ва раванди соҳтмони Театри миллӣ дар кишвар ки бо ибтикори ҳуди Пешвои миллат ба он оғоз бахшида шуд гувоҳи он аст, ки ҳукумати кишвар ва маҳсусан Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбати инкишофи пойдории фарҳанги миллӣ таваҷҷуҳи хоса доранд ва дар яке аз суханрониҳояшон зикр карда буданд: - «Мо ба ҷаҳонони кишвар ҳамчун нерӯи фаъолу багайрат, ташаббускору созанд Ҷумҳурии Тоҷикистон мекунам». «Мо ба ҷаҳонони кишвар ҳамчун нерӯи фаъолу багайрат, ташаббускору созанд Ҷумҳурии Тоҷикистон мекунам».

Ҷаҳонон, ки посдоранда ва инкишофтҳандай фарҳанги миллӣ мебошанд, дар баробари он ҳама иқдомҳои некҳоҳонае, ки Сарвари давлат нисбати ҷаҳонон доранд мутаасифона, имрӯзҳо чун ба мушоҳида мерасад ҷаҳононе ҳастанд, ки на танҳо арзишҳои фарҳангири поймол мекунанд. Балки ба рукнҳои асосии фарҳанг диккат надода, нисбати забон ва ҳат беэҳтиромӣ зохир мекунанд. Дар вакти суханронӣ қалимаҳои кабех ва бегонаро ба ин забони ноб омехта месозанд. Ичунин ба омузиши Забони давлати кам таваҷҷуҳи доранд ва аз таърихи гузаштаи ҳуд хуб оғоҳ нестанд, ки ин ба фарҳанги волои ҳуд давлате чун Тоҷикистон рӯ ба инкишофт бе таъсир буда наметавонад. Албатта дар ин баробар кам нестанд ҷаҳонони худшиносу ватандӯст, ки нисбати арзишҳои миллӣ таваҷҷуҳи хоса доранд ва аз онҳо ба хуби барҳурдоранд, аммо дар ин даврае ки ҷаҳонигарои дар ҳоли рушд карор дорад ва таъсири омилҳои бегона ҳеле зиёд аст.

Фарханги миллии давлатҳои хӯрд дар холи хатар карор доранд моро мебояд нисбати арзишҳои миллии худ маҳсусан чавонон диккати аввалиндарача дошта бошем, зоро аз андак ноустуровии мо метавонанд ба хуби истифода намоянд. Ба андешаи ҷомеашиносон дар ин раванд давлатҳои абаркудрат меҳоҳанд фарханги худро болои давлатҳои хурд ва аз нигоҳи иқтисоди кафомонда бештар талкин кунанд ва онҳоро аз фарханги аслиашон дур созанд. Аз ин рӯ маҳсусан чавонон бояд дар ин самт зиррак бошанд ва нисбати фарханги миллии худ эҳтиром дошта бошанд то тавонанд онро посдоранд.

Ҳасанҷон АЛАМШОЕВ

рӯзноманигор